នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ/អ.ជ.ត.ក

ភាគីដាក់ឯកសារ៖ មេធាវីការពារក្តីរបស់ យឹម ទិត្យ

ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ភាសាដើម៖ អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី ០៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 09-Jun-2020, 13:19
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ ក.ស.ច.ស ឬ អង្គជំនុំជម្រះ៖ សាធារណៈ/Public

ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារ៖

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន៖

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា៖

ហត្ថលេខា៖

សំណើរបស់ យឹម ទិត្យ សុំការអនុញ្ញាតធ្វើអន្តរាគមន៍ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ស្ថិតក្នុងយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ដាក់ដោយ៖

សហមេធាវី

សូ មូស្សេទ្ធី
Suzana TOMANOVIĆ

ចម្លងជូន៖

ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ចៅក្រម គង់ ស្រីម ប្រធាន

ចៅក្រម C. N. JAYASINGHE

ចៅក្រម សោម សិរីវុឌ្ឍ

ចៅក្រម Florence Ndepele MUMBA

ចៅក្រម ម៉ុង មុន្នីចរិយា

ចៅក្រម Maureen HARDING CLARK

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

ជា លាង

Brenda J. HOLLIS

សហមេធាវីការពារក្តីលោក អោ អាន

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២

1. លោក យឹម ទិត្យ តាមរយៈសហមេធាវីរបស់គាត់ (“មេធាវីការពារក្តី”) ស្នើសុំការអនុញ្ញាតធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ដោយដាក់សារណាស្តីពីយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល (“អ.ជ.ត.ក”) ក្នុងការបើកសវនាការស្តាប់បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ប្រឆាំងនឹងការរំលត់ជាធរមាននៃសំណុំរឿង ០០៤/០២ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (“បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ”)[1]។ សំណើនេះជាការចាំបាច់ដោយសារតែលោក យឹម ទិត្យ មានផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ នៅក្នុងការសម្រេចសេចក្តីរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលទៅលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ហើយការបដិសេធកិច្ចអន្តរាគមន៍ នឹងបណ្តាលឱ្យមានព្យសនកម្មដល់រូបគាត់។ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំដាក់សារណាចំនួនពីរ ស្តីពីការមិនមានយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល៖ (១) បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ត្រូវចាត់ទុកជាឥតបានការ ដោយសារតែអង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទថា ដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ត្រូវបានចេញដោយខុសច្បាប់ ហើយជាលទ្ធផលគឺមោឃៈ និង (២) បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗគឺមិនអាចទទួលយកបានយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែត និងឥតខ្លឹមសារ ដោយសារតែបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗនេះ មិនបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ សេចក្តីសម្រេចណាមួយដែលអាចប្តឹងសាទុក្ខបាន ដើម្បីឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល អាចធ្វើការពិចារណា។ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បដិសេធជារួមទៅលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ដោយសារតែមិនអាចទទួលយកបាន ហើយប្រកាសថាបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ គឺជាញត្តិដែលឥតខ្លឹមសារ។

I. លោក យឹម ទិត្យ មានផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ ក្នុងកិច្ចអន្តរាគមន៍ដែលបានស្នើឡើង ហើយការបដិសេធនឹងបង្ករនូវព្យសនកម្មសម្រាប់រូបគាត់

ក. យុត្តិសាស្ត្រ

2. អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានសម្រេចថា “បញ្ហាដែលត្រូវពិចារណាជាបឋម ក្នុងការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបទអន្តរាគមន៍ គឺថាតើបទអន្តរាគមន៍នេះ គឺជាផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ របស់ស្ថាប័នដែលស្នើសុំនោះ ហើយបើត្រូវបានបដិសេធវិញនោះ ថាតើអាចរងផលប៉ះពាល់ដែរឬយ៉ាងណា”[2]។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានសម្រេចថា បើទោះបីជាភាគីមិនមានសិទ្ធិ ក្នុងការធ្វើអន្តរាគមន៍លើ

[1] សំណុំរឿង ០០៤/០២, *បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ប្រឆាំងនឹងការរំលត់ជាធរមាននៃសំណុំរឿង ០០៤/២ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង* ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០២០ ឯកសារ E004/2/1។

[2] សំណុំរឿង ០០២, *សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំធ្វើអន្តរាគមន៍ ឬសុំដាក់សារណារបស់អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១* ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥ ឯកសារ F20/1 កថាខណ្ឌ ១១។

"បញ្ហាផ្លូវច្បាប់ ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់ខ្លួន"[3] ក្តី តែសំណើសុំអាចត្រូវបានអនុញ្ញាត "នៅពេលដែលផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ តម្រូវឲ្យធ្វើដូច្នេះ"[4]។

3. អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានទទួលស្គាល់ថា យុត្តិសាស្ត្រនៃរឿងក្តី *រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Kallon និង Kamara* នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល នៃតុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសសេរ៉ាឡេអូន បង្ហាញថា សំណើសុំអនុញ្ញាតធ្វើអន្តរាគមន៍ ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃផ្អែកលើមូលដ្ឋាន នៃផលប្រយោជន៍របស់ភាគីដែលបានស្នើសុំ មិនមែន "ផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់របស់តុលាការ" ដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ចាត់ទុកជាការពិចារណាជាបឋម ក្នុងការផ្តល់ឋានៈជា *អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី*[5]។ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃផលប្រយោជន៍របស់ភាគីដែលស្នើសុំនេះហើយ ដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ក្នុងរឿងក្តី *រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Kallon និង Kamara* និង *រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Norman* បានអនុញ្ញាតកិច្ចអន្តរាគមន៍ លើបញ្ហាគតិយុត្តិថ្មី ពាក់ព័ន្ធការអនុញ្ញាតឲ្យមានការលើកលែងទោស[6], វិសាលភាពនៃយុត្តាធិការរបស់តុលាការ[7] និងឯករាជ្យភាពតាមផ្លូវតុលាការ របស់តុលាការ[8]។

4. ជាការសំខាន់ដែលត្រូវកត់សម្គាល់ថា តុលាការ និងអង្គជំនុំជម្រះអន្តរជាតិ អនុញ្ញាតឲ្យមានការទទួលយកកិច្ចអន្តរាគមន៍ក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ ជាឧទាហរណ៍ វិធាន ១៣១ នៃវិធាននីតិវិធី និងភស្តុតាង របស់តុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសលីបង់ ("តុលាការ STL") បានចែងថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង អាចអនុញ្ញាតដល់បុគ្គលឲ្យដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ លើបញ្ហា

---

[3] *ដូចខាងលើ* កថាខណ្ឌ ១២។

[4] *ដូចខាងលើ* កថាខណ្ឌ ១២។

[5] *ដូចខាងលើ* កថាខណ្ឌ ១១។

[6] អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ SCSL, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Kallon និង Kamara* (SCSL-2004-15-AR72(E)), "សាលដីកាសម្រេចលើការជំទាស់តវ៉ាចំពោះយុត្តាធិការ: កិច្ចព្រមព្រៀងលើកលែងទោស Lomé" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០០៤ ទំព័រ ៣។

[7] អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ SCSL, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Norman* (SCSL-2004-14-AR72(E)), "សាលដីកាសម្រេចលើសារណាបឋម ដែលបានសំអាងលើកង្វះយុត្តាធិការ (ការជ្រើសរើសកុមារ)" ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៤ ទំព័រ ៣។

[8] អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ SCSL, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Norman* (SCSL-2004-14-AR72(E)), "សាលដីកាសម្រេចលើសារណាបឋម ដែលបានសំអាងលើកង្វះយុត្តាធិការ (ឯករាជ្យភាពរបស់តុលាការ)" ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៤ ទំព័រ ២។

ណាមួយ ហើយបទប្បញ្ញត្តិនេះមិនបានរារាំង អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក្នុងការអនុញ្ញាតឲ្យចុងចោទ ធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងរឿងក្តីផ្សេង នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះឡើយ[9]។ វិធាន ១៣១ បែងចែកដាច់ពីគ្នារវាង អ្នកអន្តរាគមន៍ជាតតីយជន និង*អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី* បើទោះបីជាការបែងចែកនេះ ហាក់ដូចជាមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ត្រឹមត្រូវ នៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្រនៃវិធាន ១៣១ ក្តី[10]។

5. ឧទាហរណ៍មួយទៀត នៅតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ វិធាន ១០៣(១) នៃវិធាននីតិវិធី និងភស្តុតាងចែងថា "ប្រសិនបើជាការប្រសើរ សម្រាប់ការសម្រេចដោយត្រឹមត្រូវទៅលើរឿងក្តី អង្គជំនុំជម្រះអាចអញ្ជើញ ឬអនុញ្ញាតដល់រដ្ឋ អង្គការ ឬបុគ្គល ដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬដោយផ្ទាល់មាត់ ស្តីពីការសង្កេតណាមួយ លើបញ្ហាណាមួយ ដែលអង្គជំនុំជម្រះយល់ថាជារឿងសមស្រប"[11]។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង V(ក) បានអនុញ្ញាតដល់រដ្ឋាភិបាលប្រទេសកេនយ៉ាដាក់សារណាផ្អែកលើមូលដ្ឋានថា ការសង្កេតរបស់ខ្លួន "អាចជួយដល់អង្គជំនុំជម្រះ ក្នុងការវាយតម្លៃ"[12]។ ទោះបីជាបានកត់សម្គាល់ ពីទឡ្ហីករណ៍របស់អយ្យការថា រដ្ឋាភិបាលប្រទេសកេនយ៉ា "គ្រាន់តែលើកឡើងវិញនូវសារណាដែលបានដាក់ដោយមេធាវីការពារក្តីក្នុងសំណើសុំរបស់ពួកគេ"

---

[9] វិធាន ១៣១ នៃវិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភស្តុតាងនៃតុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសសៀរ៉ាលេអូនចែងពេញលេញថា៖ "តតីយភាគី និងអ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី (ក) ក្រោយពីស្តាប់ចម្លើយរបស់ភាគីរួចមក អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចសម្រេចថា វានឹងអាចជួយដល់ការពិចារណាលើរឿងក្តីឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ដោយអញ្ជើញ និងអនុញ្ញាតឲ្យរដ្ឋ អង្គការ ឬ បុគ្គលណាម្នាក់ដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរលើបញ្ហាណាមួយ ឬ ដោយអនុញ្ញាតឲ្យរដ្ឋ អង្គការ ឬ បុគ្គលណាម្នាក់ចូលខ្លួនមកចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ ក្នុងឋានៈជាអ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី។ (ខ) ភាគីត្រូវមានឱកាសឆ្លើយតបទៅនឹងសារណា ដែលបានធ្វើឡើងដោយអ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី ឬតតីយភាគី ដោយអនុលោមតាមកថាខណ្ឌ (ក)។

[10] *សូមមើល* ចៅក្រមនៃតុលាការពិសេសសម្រាប់ប្រទេសសៀរ៉ាលេអូន (STL) ដែលរងការម៉ាក់ងាយ *នៅក្នុងរឿងក្តីប្រឆាំងនឹង Al Jadeed [Co.] S.A.L. / New T.V. S.A.L. (N.T.V.) និង Karma Mohamed Tahsin Al Khayat* (F0054), "សេចក្តីសម្រេចលើសារណាជំទាស់នឹងបញ្ហាយុត្តាធិការ និងលើសំណើសុំឲ្យកែប្រែដីកាសម្រេច ជំនួសឲ្យដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ" ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៩។ ចៅក្រមដែលរងការម៉ាក់ងាយ បានកំណត់លក្ខណៈនៃសំណើសុំការអនុញ្ញាតដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរថាជា*អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី* ដោយសារសំណើសុំដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរធ្វើឡើងក្នុងនាមជាតតីយភាគី។

[11] វិធាន ១០៣(១) នៃវិធានស្តីពីនីតិវិធី និងភស្តុតាង នៃតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ។

[12] តុលាការ ICC, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង William Samoei Ruto និង Joshua Arap Sang* (ICC-01/09-01/11-1313), "សាលដីកាលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី សុំការអនុញ្ញាតដើម្បីប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង "សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញាសុំឲ្យកោះហៅសាក្សី និងសំណើសុំការសហការពីសំណាក់រដ្ឋភាគី" និង សំណើសុំឲ្យរដ្ឋាភិបាលកេនយ៉ាដាក់ជូននូវការកត់សម្គាល់ពីសំណាក់អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី" ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៣៤ ទំព័រ ២៣។

ក្តី តែអង្គជំនុំជម្រះបានអនុញ្ញាតតាមសំណើសុំដាក់ការសង្កេតអនុលោមតាមវិធាន ១០៣(១)[13]។ ចៅក្រមប្រធាន Chile Eboe-Osuji បានបញ្ជាក់ថាគាត់ "យល់ស្របជាមួយមតិភាគច្រើនថា រដ្ឋាភិបាលប្រទេសកេនយ៉ា គួរត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យដាក់សារណាអន្តរាគមន៍ ដើម្បីគាំទ្រមេធាវីការពារក្តី" ដោយបញ្ជាក់បំភ្លឺថាតាមទស្សនៈរបស់គាត់ រដ្ឋាភិបាលប្រទេសកេនយ៉ា គឺជាអ្នកអន្តរាគមន៍ មិនមែនជា *អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី*ទេ[14]។ ការដែលក្របខណ្ឌនីតិវិធីនៃតុលាការ និងអង្គជំនុំជម្រះអន្តរជាតិ មិនបានចែងច្បាស់ថា មេធាវីការពារក្តីអាចស្នើសុំការអនុញ្ញាតធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងរឿងក្តីផ្សេងក្តី និងការដែលថាមានការអនុវត្តតិចតួច ដែលមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំធ្វើអន្តរាគមន៍ មិនបានបង្ហាញថា វិធាននីតិវិធីមិនអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើអន្តរាគមន៍ ឬថាសិទ្ធិអំណាចដែលមានស្រាប់ មិនអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ សម្រាប់អនុញ្ញាតឲ្យមានកិច្ចអន្តរាគមន៍នោះឡើយ[15]។

6. ការអន្តរាគមន៍របស់តតីយជន នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ព្រហ្មទណ្ឌ កាន់តែក្លាយជារឿងធម្មតាទៅហើយនៅតាមបណ្តាយុត្តាធិការជាតិ និងអន្តរជាតិដទៃទៀត។ នៅតុលាការអឺរ៉ុបសម្រាប់សិទ្ធិមនុស្ស ប្រធានតុលាការអាចអនុញ្ញាត ដល់បុគ្គលពាក់ព័ន្ធណាម្នាក់ ធ្វើអន្តរាគមន៍ដើម្បីប្រយោជន៍ រដ្ឋបាលតុលាការដែលត្រឹមត្រូវ[16]។ ការណ៍នេះបណ្តាលឲ្យមានការកើនឡើង នូវកិច្ច

---

[13] អង្គជំនុំជម្រះសាលដំបូង V(a) នៃតុលាការ ICC, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង William Samoei Ruto និង Joshua Arap Sang* (ICC-01/09-01/11-1313), "សាលដីកាលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី សុំការអនុញ្ញាតដើម្បីប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង "សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញាសុំឲ្យកោះហៅសាក្សី និងសំណើសុំការសហការពីសំណាក់រដ្ឋភាគី" និង សំណើសុំឲ្យរដ្ឋភិបាលកេនយ៉ាដាក់ជូននូវការកត់សម្គាល់ពីសំណាក់អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី" ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ កថាខណ្ឌ ៩។

[14] តុលាការ ICC, *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង William Samoei Ruto និង Joshua Arap Sang* (ICC-01/09-01/11-1313-Anx-Corr), "សាលដីកាលើលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី សុំការអនុញ្ញាតដើម្បីប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង "សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញាសុំឲ្យកោះហៅសាក្សី និងសំណើសុំការសហការពីសំណាក់រដ្ឋភាគី" និង សំណើសុំឲ្យរដ្ឋភិបាលកេនយ៉ាដាក់ជូននូវការកត់សម្គាល់ពីសំណាក់អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី"។ *ដូចខាងលើ* យោបល់ខ្វែងខ្លះរបស់ចៅក្រម Eboe-Osuji ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ កថាខណ្ឌ ១ ជើងទំព័រយោងលេខ ១។ ចៅក្រមជំនុំជម្រះ Eboe-Osuji បានពិចារណាថា ដោយសារតែសំណើរបស់រដ្ឋាភិបាលកេនយ៉ា ត្រូវបានប្រើរបៀបជា "*អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី*" នោះពាក្យពេចន៍មាននៅក្នុងចំណងជើង តែមិនមាននៅក្នុងតួសេចក្តីនៃវិធាន ១០៣ ទេ គឺពាក្យ "អ្នកធ្វើអន្តរាគមន៍" សមស្របច្រើនជាង។

[15] សំណុំរឿង ០០២, *សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំធ្វើអន្តរាគមន៍ ឬសុំដាក់សារណារបស់អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១* ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥ ឯកសារ F20/1 កថាខណ្ឌ ១០។

[16] អនុសញ្ញាទ្វីបអឺរ៉ុបស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ៣៦(០២)។ វិធានសម្រាប់តុលាការទ្វីបអឺរ៉ុបស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ៤៤។

អន្តរាគមន៍លើ បញ្ហាច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ[17]។ នៅចក្រភពអង់គ្លេស ចាប់តាំងពីពេលបង្កើត តុលាការកំពូលក្នុងឆ្នាំ២០០៩ សារណាអ្នកអន្តរាគមន៍ បានក្លាយទៅជារឿងធម្មតា ហើយវិធានរបស់តុលាការកំពូលចែងថា បុគ្គលណាក៏ដោយ ក៏អាចដាក់សំណើធ្វើអន្តរាគមន៍ ទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បែបណាក៏បាន[18]។

ខ. ឧទ្ធិករណ៍

7. លោក យឹម ទិត្យ មានផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ ក្នុងការទទួលបានសេចក្តីសម្រេច ដោយមានសំអាងហេតុរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដែលច្រានចោលបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ដោយសារតែមិនមានយុត្តាធិការ ហើយប្រកាសថាបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗឥតខ្លឹមសារ ដោយសារសំអាងហេតុដូចបង្ហាញ នៅក្នុងសារណាដែលបានស្នើឡើងទាំងពីរ[19]។ បើតាមទស្សនៈនៃគោលការណ៍ស្មើភាពគ្នា[20] ប្រហែលជាមានលទ្ធភាពខ្លាំងដែលថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងរក្សាជំហរជាឯកច្ឆន្ទ ទាក់ទងភាពខុសច្បាប់នៃការចេញដីកាដំណោះស្រាយពីរ[21]។ ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បង្កនូវស្ថានភាពលំបាកផ្នែកនីតិវិធី ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ដោយការដាក់សារណាដែលមិនអាចទទួលយកបានយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែត ជាបន្តបន្ទាប់ទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ហើយនឹងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដោយព្យាយាមជម្រុញសំណុំរឿងទៅមុខ ផ្ទុយពីវិធាននីតិវិធីរបស់ អ.វ.ត.ក។ ហេតុដូច្នេះជាការអាចប្រមើលមើលបានថា សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ក្នុងកាលៈទេសៈបែបនេះ នឹងព្យាយាមដូចគ្នាក្នុងការជម្រុញ ឲ្យមានការពន្យារកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ក្នុងសំណុំរឿង០០៤[22]។ សេចក្តីសម្រេចមួយរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បដិសេធបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ និងប្រកាសថាបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗឥតខ្លឹមសារ នឹងរួមចំណែកដល់ការធានាថា

---

[17] *សូមមើល* ECtHR, *A.T. ទល់នឹង Luxembour*, សំណុំរឿងលេខ ៣០៤៦០/១៣ សាលក្រម ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥ កថាខណ្ឌ ៨។

[18] តុលាការកំពូលនៃចក្រភពអង់គ្លេស, វិធានរបស់តុលាការកំពូល, វិធាន ២៦(១)។ ក្នុងករណីនៅចំពោះមុខក្រុមប្រឹក្សាតុលាការ បុគ្គលណាម្នាក់ដែលអះអាងថា ខ្លួនមានផលប្រយោជន៍នៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខណាមួយ អាចដាក់សំណើសុំការអនុញ្ញាតដើម្បីធ្វើអន្តរាគមន៍នៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខបាន៖ វិធាន ២០០៩ ស្តីពីគណៈកម្មាធិការតុលាការ (មានយុត្តាធិការជាតុលាការជាន់ខ្ពស់), វិធាន ២៧(១)។

[19] *សូមមើលខាងក្រោម* ផ្នែក II(A) និង II(B)។

[20] *សូមមើល* វិធាន ២១(ខ)។

[21] *សូមមើលខាងក្រោម* ផ្នែក II(A) និង II(B)។

[22] បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ ៤៨។

សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ នឹងមិនអនុវត្តបែបផ្គាំផ្គងដូចនេះ សារជាថ្មីម្តងទៀតទេ នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៤។

8. លោក យឹម ទិត្យ មានផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ ពីលទ្ធផលនៃបញ្ហាថ្មីៗទាំងពីរ ដែលកើតចេញពីបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ពាក់ព័ន្ធយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមិនដែលធ្លាប់ត្រូវបានស្នើសុំឲ្យធ្វើការសម្រេច លើសេចក្តីសម្រេចដែលមិនមានអត្ថិភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងឡើយ។ មិនដែលធ្លាប់មានទទ្បីករណ៍កន្លងមករបស់ភាគីនានា ដែលធ្វើឲ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណថា សារណារបស់លោក យឹម ទិត្យ គឺឥតប្រយោជន៍ទេ។ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ នៅពេលដែលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតប្រឈមជាមួយបញ្ហាគតិយុត្តិថ្មី ដែលភាគីទាំងអស់ក្នុង សំណុំរឿង០០៣ សំណុំរឿង០០៤ និងសំណុំរឿង០០៤/០២ មានផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់គឺបញ្ហាថាតើស្ថានភាពថវិការរបស់ អ.វ.ត.ក ពិតជាតម្រូវឲ្យមានការផ្អាកជាអចិន្ត្រៃយ៍ដែរឬយ៉ាងណា ចំពោះកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនោះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានចាត់វិធានការយ៉ាងសកម្ម ដោយអញ្ជើញភាគីដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍ទាំងអស់ដាក់សារណា[23]។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ក៏មានភាពសកម្មប្រហែលគ្នាដែរ ក្នុងការអញ្ជើញឲ្យដាក់សារណា លើបញ្ហាគតិយុត្តិថ្មីៗ ដែលជាបញ្ហារួមសម្រាប់សំណុំរឿងទាំងអស់ ដែលស្ថិតក្រោមការស៊ើបអង្កេត ហើយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ បានអញ្ជើញឲ្យដាក់សារណាពីភាគីនៃសំណុំរឿង ០០៣ និងសំណុំរឿង ០០៤ លើបញ្ហាថាតើ តាមច្បាប់ទំនៀមទម្លាប់អន្តរជាតិ ដែលនៅជាធរមានចន្លោះឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៩ ការវាយប្រហារដោយរដ្ឋ ឬអង្គការប្រឆាំងសមាជិកនៃកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធផ្ទាល់របស់ខ្លួន អាចបង្កើតបានជាការវាយប្រហារសំដៅទៅលើប្រជាជនស៊ីវិលដែរឬអត់ បើតាមគោលបំណងនៃមាត្រា ៥ របស់ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក[24]។

9. ផលប្រយោជន៍របស់លោក យឹម ទិត្យ នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ក្នុងកាលៈទេសៈបច្ចុប្បន្ននេះ នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី គឺខុសពីបណ្តឹងក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិចារណាថា ផលប្រយោជន៍របស់ជនសង្ស័យ នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤ គឺមិន

---

[23] *សំណើសុំមតិយោបល់អំពីស្ថានភាពថវិការបស់ អ.វ.ត.ក និងផលប៉ះពាល់មកលើសំណុំរឿង ០០៣ សំណុំរឿង ០០៤ និងសំណុំរឿង ០០៤/២* ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៧ ឯកសារ កថាខណ្ឌ ៨៥។

[24] *សេចក្តីអំពាវនាវសុំឲ្យដាក់សារណាពីភាគី នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ និងអ្នកដែលមិនមែនជាភាគី* ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ D306។

មានភាពគ្រប់គ្រាន់ ហើយបានបដិសេធសំណើរបស់ពួកគេ សុំដាក់សារណាក្នុងសំណុំរឿង ០០២ លើបញ្ហានៃភាពអាចអនុវត្តបាន នៃទម្រង់ទទួលខុសត្រូវសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមប្រភេទ III[25]។ បើតាមអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បញ្ហានោះ "ត្រូវបានលើកឡើងជាច្រើនដង នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០១ និង០០២" ដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានយោងទៅរកសារណា របស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងបួន ដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ព្រមទាំងការរំពឹងទុករបស់ខ្លួន ក្នុងការទទួលបានសារណាបន្ថែមទៀត នៅដំណាក់កាលបណ្តឹងសាទុក្ខ[26]។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានពិចារណាបន្ថែមថា "វាប្រាកដណាស់ថា ខ្លឹមសារនៃបទអន្តរាគមន៍ដែលបានស្នើឡើង អាចនឹងមានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នាច្រើន ទៅនឹងខ្លឹមសារទាំងឡាយដែលបានផ្តល់ឲ្យរួចហើយ កាលពីពេលមុន" ហើយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានពិចារណាថា "ដោយសារតែលក្ខណៈដដែល លើបញ្ហាថាតើ សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមទម្រង់ទី III គឺជាផ្នែកមួយនៃច្បាប់ទំនៀមទម្លាប់អន្តរជាតិ នៅចន្លោះពីឆ្នាំ១៩៧៥ដល់ឆ្នាំ១៩៧៩ ដែរឬយ៉ាងណានោះ ហើយមេធាវីការពារក្តី "ទំនងជាពុំអាចផ្តល់នូវកាលៈទេសៈ ឬទឡ្ហីករណ៍ថ្មីៗក្រៅតែពីកាលៈទេសៈនិងទឡ្ហីករណ៍ទាំងឡាយដែលបានដាក់រួចហើយ"[27]។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ពិចារណាថាមាន "សារណាយ៉ាងច្រើនលើសលប់ នៅក្នុងសំណុំរឿង" ដែលនឹងជួយការពារផលប្រយោជន៍របស់មេធាវីការពារក្តី[28]។

10. សារណាដែលបានស្នើឡើងរបស់លោក យឹម ទិត្យ គឺខុសគ្នាយ៉ាងជាក់ច្បាស់ ពីសារណារបស់ អោ អាន ហើយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល នឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ ពីការបើកសវនាការស្តាប់លោក យឹម ទិត្យ។ សារណារបស់ អោ អាន លើយុត្តាធិការរបស់ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ក្នុងការពិចារណាលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ផ្អែកលើទឡ្ហីករណ៍ដែលថា មានដីកាដំណោះស្រាយចំនួនពីរ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ហើយដែលមិនមានដីកាដំណោះស្រាយណាមួយ ត្រូវបានច្រានចោលដោយសម្លេងភាគច្រើនលើសលប់ នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងថាដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់ មានអានុភាពអនុលោមតាមវិធាន ៧៧(១៣)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង និងថាបើទោះបីជាដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ក៏មានអានុភាពតាមវិធាន ៧៧(១៣)(ខ) ក្តី តែការនេះមិនជះឥទ្ធិពល

[25] *សំណុំរឿង ០០២, សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំធ្វើអន្តរាគមន៍ ឬសុំដាក់សារណារបស់អ្នកមិនមែនជាភាគីនៃរឿងក្តី នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១* ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៥ ឯកសារ F20/1 កថាខណ្ឌ ១៥។

[26] *ដូចខាងលើ* កថាខណ្ឌ ១៣។

[27] *ដូចខាងលើ* កថាខណ្ឌ ១៤។

[28] *ដូចខាងលើ* កថាខណ្ឌ ១៤។

ដល់សុពលភាព នៃដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់ឡើយ[29]។ ផ្ទុយទៅវិញ លោក យឹម ទិត្យ នឹងលើកឡើងថា ដីកាដំណោះស្រាយទាំងពីរមោឃៈហើយបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗត្រូវទុកជាអាសារឥតការ និងមិនមានសេចក្តីសម្រេចដែលអាចប្តឹងសាទុក្ខណាមួយពីអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលអាចជាកម្មវត្ថុ នៃការត្រួតពិនិត្យបណ្តឹងសាទុក្ខ របស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលឡើយ[30]។

11. លោក យឹម ទិត្យ នឹងទទួលរងព្យសនកម្ម ប្រសិនបើគាត់ត្រូវបានរារាំង មិនឲ្យធ្វើអន្តរាគមន៍ លើបញ្ហាពីរដែលនឹងលើកឡើងនៅផ្នែកខាងក្រោម[31]។ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានអញ្ជើញដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មកពីសំណុំរឿងផ្សេងៗ ធ្វើកិច្ចអន្តរាគមន៍ក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ក្នុងកាលៈទេសៈដែល ការសម្រេចលើសំណើសុំ នឹងនាំទៅដល់ការចេញសេចក្តីណែនាំទូទៅ លើសិទ្ធិនីតិវិធី[32]។ ប្រហែលគ្នានេះ លោក យឹម ទិត្យ នឹងទទួលរងព្យសនកម្ម ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបើកសវនាការស្តាប់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ហើយចេញសេចក្តីណែនាំទូទៅណាមួយលើបញ្ហានីតិវិធី ដែលជះឥទ្ធិពលលើរូបគាត់។

12. បន្ថែមលើនេះលោក យឹម ទិត្យ នឹងទទួលរងព្យសនកម្ម ប្រសិនបើគាត់ត្រូវបានរារាំង មិនឲ្យធ្វើអន្តរាគមន៍ ហើយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សម្រេចអនុញ្ញាតតាម បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ទាំងស្រុងឬដោយផ្នែក ដោយសារតែសំណើសុំដែល សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានស្នើឡើងនឹងប៉ះពាល់ទៅដល់លោក យឹម ទិត្យ[33]។ សំណើសុំទាំងនោះរួមមាន ការស្នើសុំឲ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល "ផ្តល់នូវសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់"[34] ហើយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិខ្លួនឯង បានលើកឡើងថា មិនមានសច្ចភាពផ្លូវច្បាប់ នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ដែលនឹងជះឥទ្ធិពលទៅលើសំណុំរឿង ០០៤[35]។ ហេតុដូច្នេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានទទួលស្គាល់យ៉ាងប្រាកដថា អង្គជំនុំ

---

[29] សំណុំរឿង ០០៤, *ចម្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិប្រឆាំងនឹងការរំលត់ជាធរមាននៃសំណុំរឿង ០០៤/២ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង* ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារ E004/2/1/1 ទំព័រ៥ និង ៧។

[30] *សូមមើលខាងក្រោម*, ផ្នែក II(A) និង II(B)។

[31] *សូមមើលខាងក្រោម*, ផ្នែក II(A) និង II(B)។

[32] សំណុំរឿង ០០២, *សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់លោក អៀង សារី សុំដាក់អំណះអំណាងស្តីពីការអនុវត្តន៍ទ្រឹស្តីសហកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ជំទាស់ទៅនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះលើករណីរបស់ កាំង ហ្កេកអ៊ាវ "ឌុច"* ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៨ ឯកសារ D99/3/19 កថាខណ្ឌ ១១។

[33] *បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់* ទំព័រ ២៧។

[34] *បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់* ទំព័រ ២៧។

[35] *បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់* កថាខណ្ឌ ៤៨។

ជម្រះតុលាការកំពូល អាចនឹងបង្កើតនូវយុត្តិសាស្ត្រ ដែលមានអានុភាពលើសំណុំរឿង ០០៤[36]។ ទោះបីជាអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ជាបច្ចេកទេសនឹងមិនជាប់កាតព្វកិច្ច ដោយសារតែ*សេចក្តីសម្រេចកន្លងមក* (*stare decisis*) ក្តី ក្នុងការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចដូចគ្នាជាមួយលោក យឹម ទិត្យ ប៉ុន្តែអង្គជំនុំជម្រះជាប់កាតព្វកិច្ច ក្នុងការផ្តល់ដល់គាត់នូវសិទ្ធិ ស្មើភាពគ្នាជាមួយ អោ អាន។

13. ចេតនារបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ដែលបានបង្ហាញឡើង ក្នុងការដាក់សារណាជូនទៅ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ បើទោះបីជាមានការសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ក្តី គឺធ្វើឲ្យអាចប្រមើលមើលឃើញថា ក្នុងករណីដែលសំណុំរឿង ០០៤ បានឈានដល់កាលៈទេសៈនីតិវិធីដូចគ្នានេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ នឹងព្យាយាមប្តឹងទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយទឡ្ហីករណ៍ប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ មិនបានយកចិត្តទុកដាក់ ពីការសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ទេ ហើយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានបង្ហាញពីការមិនពិចារណាទៅដល់ការអនុវត្តវិធានឡើយ[37]។ ហេតុដូច្នេះ មេធាវីការពារក្តី សូមបង្ហាញជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល នូវមូលហេតុពីរដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ចាំបាច់ត្រូវតែបំពេញកិច្ចដោយចាំបាច់ ក្នុងការច្រានចោលបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ដោយសារមិនអាចទទួលយកបាន និងប្រកាសថាបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗឥតខ្លឹមសារ។

II. សារណាដែលបានស្នើ សម្រាប់កិច្ចអន្តរាគមន៍

14. មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំ ដាក់សារណាចំនួនពីរ ស្តីពីការមិនមានយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល៖ (១) បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗត្រូវចាត់ទុកជាឥតបានការ ដោយសារតែអង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានធ្វើការសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទថា ដីកាដំណោះស្រាយ ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ត្រូវបានចេញដោយខុសច្បាប់ ហើយជាលទ្ធផលគឺមោឃៈ និង (២) បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗគឺ មិនអាចទទួលយកបានយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែត ហើយឥតខ្លឹមសារ ដោយសារតែបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ មិនបានកំណត់អត្តសញ្ញាណ សេចក្តីសម្រេចណាមួយ ដែលអាចប្តឹងសាទុក្ខបាន ដើម្បីឲ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល អាចធ្វើការពិចារណាឡើយ។ មេធាវីការពារក្តីស្នើ ដាក់សំណើថា អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ធ្វើការបដិសេធទាំងស្រុងនូវ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ដោយសារតែភាពមិនអាចទទួលយក

---

[36] *បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់* កថាខណ្ឌ ៦១។ ទោះបីជាកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីកំពុងតែស្ថិតនៅចំពោះមុខ អ.ប.ជ ក្តី ក៏ ស.ព.អ យល់ឃើញតាមការសន្មត និងមុនពេលកំណត់ចំពោះលទ្ធភាពនេះថា "ទំនងជា" ទៅវិញ។

[37] *សូមមើលខាងក្រោម*, កថាខណ្ឌ ១៥-១៩។

បាននិងប្រកាសថាបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ជាញត្តិឥតខ្លឹមសារ។ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំដាក់សារណាទាំងអស់នេះនៅក្នុងរយៈពេលប្រាំថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលការជូនដំណឹង អំពីសេចក្តីសម្រេចលើសំណើបច្ចុប្បន្ននេះ ហើយមេធាវីការពារក្តីស្នើបន្ថែមទៀត សុំដាក់សារណាជាភាសាអង់គ្លេស ដោយឯកសារបកប្រែជាភាសាខ្មែរ នឹងដាក់ជូនតាមក្រោយ[38]។

ក. សារណាទីមួយដែលស្នើសុំ÷ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗត្រូវចាត់ទុកជាឥតបានការ ដោយសារតែអង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទថា ដីកាដំណោះស្រាយត្រូវបានចេញដោយខុសច្បាប់ ហើយជាលទ្ធផលគឺមោឃៈ

15. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានលើកឡើងដោយមិនត្រឹមត្រូវថា មានដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលមានសុពលភាព ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ហើយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានបន្តដំណើរការ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននេះ នៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់គាត់ទាំងមូល[39]។

16. មេធាវីការពារក្តីសូមលើកឡើងថា សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានបំភ្លេចចោលជាប្រព័ន្ធ ឬបង្ករជាការសង្ស័យទៅលើការសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលថាដីកាដំណោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ត្រូវបានចេញដោយខុសច្បាប់ ហើយជាលទ្ធផលគឺមោឃៈ[40]។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល មិនមានយុត្តាធិការបើកសវនាការ ស្តាប់បណ្តឹងសាទុក្ខដែលព្យាយាមជំទាស់ចំពោះការសម្រេចសេចក្តីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ដែលបានចុះហត្ថលេខា ដោយចៅក្រមទាំងអស់នៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ[41]។

---

[38] មេធាវីការពារក្តីមានសំណងដាក់សារណា ដែលបានស្នើសុំឲ្យបានឆាប់រហ័យបំផុត តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ មាត្រា ៧.២ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ អ.វ.ត.ក/០១/២០០៧/វ.០៨ ផ្តល់សិទ្ធិឲ្យ អ.ជ.ត.ក អនុញ្ញាតឲ្យភាគីដាក់ឯកសារតែមួយភាសាបាននៅក្នុងកាលៈទេសៈពិសេស។ ដោយសារសេចក្តីណែនាំអនុវត្តពុំតម្រូវឲ្យភាគីដាក់សំណើសុំការអនុញ្ញាតដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ហេតុដូច្នេះការអនុញ្ញាតត្រូវបានស្នើសុំស្របតាមការអនុវត្តជាក់ស្តែងដែលបានបង្កើតឡើង និងដោយសារពុំមានការណែនាំជាក់លាក់ណាមួយនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ឬ សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត។ បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់លើកឡើងនូវបញ្ហាសំខាន់ ស្មុគស្មាញ និងថ្មីៗ និងនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ដែលមិនធ្លាប់ត្រូវបានប្តឹងតវ៉ានៅ អ.វ.ត.ក។ សហមេធាវីត្រូវបានកំណត់ឲ្យបំពេញកាតព្វកិច្ចប្រកបដោយប្រុងប្រយ័ត្នលើវិជ្ជាជីវៈរបស់ខ្លួន ដើម្បីស្នើសុំធ្វើអន្តរាគមន៍ចំពោះបញ្ហាទាំងនេះ។

[39] បណ្តឹងសាទុក្ខជាបន្ទាន់ កថាខណ្ឌ ៤១-៦១។

[40] សំណុំរឿង ០០៤/០២, *សេចក្តីពិចារណាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ* ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ D359/24 និង D360/33 ទំព័រ ៦១។

[41] *ដូចខាងលើ* កថាខណ្ឌ ៨៨-៨៩, ១០០, ១០២, ១២០-១២១។

17. ជាលទ្ធផលនៃការសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទ របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ដីកាដំណោះស្រាយទាំងពីរគឺមោឃៈ ដោយសារតែដីកាសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការ ដែលមិនមានមូលដ្ឋានគតិយុត្តិ គឺមោឃៈភាព។ គឺជាច្បាប់ទូទៅដែលថា សម្រាប់គ្រប់ចេតនានិងគោលបំណងទាំងអស់ ដីកាសម្រេចតាមផ្លូវតុលាការបែបនេះ គឺលែងមានអត្ថិភាពហើយ[42]។ តាមវិធាន ៦៧ (២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះគឺ "មោឃៈដោយមានកំហុសនីតិវិធី" ប្រសិនបើដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ មិនបានកំណត់អំពី "អត្តសញ្ញាណនៃជនជាប់ចោទ ការបង្ហាញអំពីអង្គហេតុ និងការកំណត់ប្រភេទបទល្មើស ដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ក្នុងនោះមានទាំងបទប្បញ្ញត្តិនៃបទឧក្រិដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ និងប្រភេទនៃការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌ"[43]។ ដោយសារតែភាពជាក់លាក់នៃលក្ខខណ្ឌនៅក្នុងវិធាន ៦៧(២) និងលក្ខណៈ "មោឃៈ" មិនមែន អាចមោឃៈភាព នៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះណាមួយ ដែលមានកំហុសនីតិវិធី គឺលែងមានមន្ទិលសង្ស័យអ្វីឡើយ ដែលដីកាដំណោះស្រាយ ដែលចេញដោយមិនគោរពឲ្យបានតឹងរឹងទៅតាមច្បាប់នីតិវិធីរបស់ អ.វ.ត.ក គឺមោឃៈ។

18. វិធាន ៦៧(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អាចត្រូវបានបកស្រាយជាដំបូង ដោយអនុវត្តវិធានបកស្រាយជាបទដ្ឋាន សម្រាប់ក្របខណ្ឌគតិយុត្តិ អ.វ.ត.ក ហើយបន្ទាប់មកពិនិត្យមើលលើនីតិវិធីកម្ពុជា ហើយបន្ទាប់មកទៀតនីតិវិធី នៅកម្រិតអន្តរជាតិ[44]។ ដើម្បីបកស្រាយឲ្យបានត្រឹមត្រូវ ចំពោះវិធាន ៦៧

---

[42] វចនានុក្រម Black's Law Dictionary កំណត់ពាក្យ *nullius juris* ថា "ពុំមានសុពលភាពតាមផ្លូវច្បាប់", ពាក្យ *void* ថា "ពុំមានអានុភាពគតិយុត្តិ" និងពាក្យ a *void judgment* ថាជា "សាលក្រមដែលពុំមានសុពលភាព ឬអានុភាពគតិយុត្តិ ដែលការពុំមានអានុភាពនេះអាចត្រូវបានអះអាងដោយភាគីណាមួយ ដែលសិទ្ធិរបស់ពួកគេត្រូវបានរងប៉ះពាល់នៅពេលណាមួយ និងនៅទីកន្លែងមួយ ទោះបីជាដោយផ្ទាល់ក្តី ឬដោយប្រយោលក្តី។ [...] ចាប់តាំងពីការកកើតរបស់វាមក សាលក្រមដែលពុំមានសុពលគតិយុត្តិ នៅតែបន្តចាត់ទុកជាមោឃៈជាដាច់ខាត។ សាលក្រមបែបនេះមិនអាចត្រូវបានគាំទ្រ ផ្តល់សច្ចាប័ន ឬអនុវត្តតាមរបៀបណាមួយ ឬក្នុងកម្រិតណាមួយបានទេ"។ Garner, B., [Ed.] *Black's Law Dictionary*, បោះពុម្ពលើកទី ៩ ទំព័រ ៩២១, ១១៧៣ និង ១៧០៩។

[43] វិធាន ៦៧(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា៖ "ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះនេះត្រូវបញ្ជាក់អំពីអត្តសញ្ញាណនៃជនជាប់ចោទ ការបង្ហាញអំពីអង្គហេតុ និងការកំណត់ប្រភេទបទល្មើសដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ក្នុងនោះមានទាំងបទប្បញ្ញត្តិនៃបទឧក្រិដ្ឋដែលពាក់ព័ន្ធ និងប្រភេទនៃការទទួលខុសត្រូវ បើពុំនោះសោត ដីកានេះត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈដោយមានកំហុសនីតិវិធី"។

[44] អនុលោមតាម អ.ជ.ត.ក ការបកស្រាយក្របខណ្ឌ អ.វ.ត.ក ត្រូវអនុវត្តឲ្យស្របនឹងការបកស្រាយតាមប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលដែល "ធ្វើការពិចារណាលើពាក្យពេចន៍នៃបទប្បបញ្ញត្តិ ការដាក់បញ្ចូលក្នុងប្រព័ន្ធ រួមមានការជាប់ទាក់ទិនទៅនឹងគោលការណ៍សំខាន់ៗ ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ និងគោលបំណងនៃគោលការណ៍នេះ"។ សំណុំរឿង ០០២/០១, *សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់ ខៀវ សំផន ស្តីពីសំណើសុំដោះលែងជាបន្ទាន់* ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ E50/3/1/4 កថាខណ្ឌ

(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង នៅក្នុង "ប្រព័ន្ធ" នៃការធ្វើមោឃភាពនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី មុនពេលជំនុំជម្រះរបស់ អ.វ.ត.ក វិធាននេះចាំបាច់ត្រូវបកស្រាយរួមគ្នាក្នុងបរិបទ នៃវិធាន ៧៦ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលគាំទ្រថា *គោលការណ៍ និងគោលដៅជាមូលដ្ឋានចម្បង របស់ប្រព័ន្ធ* សម្រាប់ការធ្វើមោឃភាពនៅមុនពេលជំនុំជម្រះ គឺដើម្បីធានាថា ដីកាសម្រេច ឬកិច្ចដែលមានកំហុសនីតិវិធីរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គឺជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើមោឃភាព ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ តាមវិធាន ៧៦(៥) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង កិច្ចដែលមានកំហុសនីតិវិធី ដែលត្រូវបានលុបចោល ឬធ្វើមោឃភាព លែងមានអត្ថិភាពទៀតហើយ។ កិច្ចនេះត្រូវបានដកចេញពីសំណុំរឿង ហើយត្រូវបានហាមឃាត់ មិនឱ្យមានការទាញសន្និដ្ឋានណាមួយ ចេញពីកិច្ចនេះ ដើម្បីប្រឆាំងភាគីនានាឡើយ[45]។ នីតិវិធីមោឃភាពនេះ ត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងឡើងវិញ នៅក្នុងមាត្រា ២៨០ និង ២៨១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា និងមាត្រា ១៧៤ និង២០៦ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង[46]។ យុត្តាធិការជាតិ

៣១។ អ.ប.ជ បានសម្រេចថា វិធានផ្ទៃក្នុងគឺជាប្រភពចម្បងនៃច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីនៅ អ.វ.ត.ក ហើយក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា "គួរយកមកអនុវត្ត ក្នុងករណីដែលមានបញ្ហាចោទណាមួយ ដែលវិធានផ្ទៃក្នុងមិនមានចែងតែប៉ុណ្ណោះ"។ សំណុំរឿង ០០២, *សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក នួន ជា ប្រឆាំងចំពោះដីកាបដិសេធពាក្យសុំមោឃភាព* ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ ឯកសារ D55/I/8 កថាខណ្ឌ ១៤ ដល់ ១៥។ ក្នុងករណីដែលក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា "ពុំអាចដោះស្រាយបានចំពោះបញ្ហាពិសេសណាមួយ" នោះអង្គជំនុំជម្រះអាចស្វែងរកការណែនាំក្នុងបទដ្ឋាននីតិវិធី ដែលបានបង្កើតឡើងក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ។ *សូមមើល* កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ មាត្រា ១២(១)។ ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាដើម្បីកាត់សេចក្តីឧក្រិដ្ឋកម្ម ដែលប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០១ រួមទាំងការដាក់បញ្ចូលនូវវិសោធនកម្ម ដែលបានប្រកាសឱ្យប្រើកាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៤ (នស/រកម/១០០៤/០០៦) មាត្រា៣៣*ថ្មី*។ វិធាន២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

[45] អ.ប.ជ បានបង្គាប់ឱ្យ "លុបចោល និងដកចេញ" ពីសំណុំរឿង នូវផ្នែកនៃកិច្ចស៊ើបសួរដែលមានវិការៈផ្នែកនីតិវិធី នៅក្នុង *សាលដីកាលើសំណើរបស់ យឹម ទិត្យ សុំធ្វើមោឃភាពឯកសារស៊ើបអង្កេតដែលធ្វើឡើងដោយ* Paolo Stocchi ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៧ ឯកសារ D351/1/4 កថាខណ្ឌ ៣៦ និងទំព័រ ១៧។

[46] ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មាត្រា២៨១ ចែងថា៖ "ក្រោយពីធ្វើមោឃកម្មរួច សភាស៊ើបសួរអាច៖ បង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរវិញ, ដកសមត្ថកិច្ចចៅក្រមស៊ើបសួរ ហើយបញ្ជូនសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ផ្សេងទៀត ឬ បន្តការស៊ើបសួរដោយខ្លួនឯងលើរឿងនោះ"។ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង មាត្រា២០៦ ចែងថា៖ "ក្រោយពីធ្វើមោឃកម្មរួច [សភាស៊ើបសួរ] អាចបញ្ជូនសំណុំរឿងមកខ្លួនឯងក៏បាន និងបន្តនីតិវិធីស្របតាមលក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ២០១, ២០២ និង ២០៤ ឬ បង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបសួរដដែលក៏បាន ឬ ទៅចៅក្រមស៊ើបសួរម្នាក់ផ្សេងទៀត ដើម្បីឱ្យបន្តកិច្ចស៊ើបសួរក៏បាន"។ [Légifrance Translation]. *សូមមើល ផងដែរ* ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា មាត្រា ២៨០។ ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង មាត្រា ១៧៤។

និងអន្តរជាតិ បានផ្តល់ការគាំទ្របន្ថែម សម្រាប់ការអះអាងថា ដីកាដំណោះស្រាយដែលចេញដោយខុសច្បាប់ គឺមានកំហុសនីតិវិធី នៅក្នុងអត្ថន័យនៃវិធាន ៦៧(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង[47]។

[47] នៅក្នុងយុត្តាធិការនៃប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលក្រៅពីប្រទេសកម្ពុជា និងបារាំង ច្បាប់មានចែងថា ដីកាដែលចេញដោយខុសច្បាប់ត្រូវទុកជាមោឃៈ ហើយពុំមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ទេ។ ឧទាហរណ៍ នៅសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ "ការចោទប្រកាន់ជាសាធារណៈត្រូវបានច្រានចោលដោយសាលក្រម [...] នៅពេលដែលនីតិវិធីសម្រាប់បង្កើតការចោទប្រកាន់ជាសាធារណៈត្រូវទុកជាមោឃៈដោយសារមូលហេតុវាផ្ទុយពីបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់"។ សូមមើល សាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ច្បាប់នីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ច្បាប់លេខ ៩៧៦៥ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ មាត្រា ៣២៧(២)។ តាមការវិភាគរបស់មេធាវីការពារក្តីទៅលើយុត្តាធិការនៃប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលច្បាស់ណាស់ដែលថា គោលការណ៍ដែលថា ដីកាដែលចេញដោយខុសច្បាប់ត្រូវទុកជាមោឃៈ ហើយពុំមានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ គឺជា*ច្បាប់ជាក់ស្តែង* *(trite law)* ជាគោលការណ៍មួយដែលល្បីល្បាញ និងចាក់ឫសយ៉ាងជ្រៅថា វាត្រូវបានដឹងជាទូទៅ និងកម្រត្រូវគេជំទាស់ណាស់។ ជាប្រការដែលមិនអាចចៀសវាងបានគឺថា ច្បាប់យុត្តិសាស្ត្រដែលចៅក្រមពិភាក្សាទៅលើខ្លឹមសារនៃគោលការណ៍នេះធ្វើឡើងមិនចេះចប់មិនចេះហើយ និងពុំមានតែម្តង។ គេក៏បានចាត់ទុកថាមានច្បាប់ជាក់ស្តែងនេះដែរ នៅក្នុងយុត្តាធិការនៃប្រព័ន្ធច្បាប់ខំមិនឡូ។ ទោះបី គោលការណ៍ថា សេចក្តីសម្រេចខុសច្បាប់របស់តុលាការត្រូវ "ទុកជាមោឃៈ" ហើយភាពគ្មានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ត្រូវបានយោងជាញឹកញយទៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្រក្តី តែវាកម្រត្រូវបានគេជំទាស់ណាស់។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្ររបស់សហរដ្ឋអាមេរិក "អានុភាពនៃការសម្រេចថា សាលក្រមមួយត្រូវទុកជាមោឃៈត្រូវបានបង្កើតឡើងយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ ហាក់ដូចជានីតិវិធីនេះមិនធ្លាប់បានកើតឡើងទេ ពោលគឺថា៖ សាលក្រមត្រូវទុកជាមោឃៈ ហើយភាគីស្ថិតក្នុងគោលជំហរដូចនៅមុនពេលមានសាលក្រមនោះ"។ *រឿងក្តី Romito ទល់នឹង Maxwell* សំណុំរឿងលេខ 227 N.E.2d, 223, 224 (រដ្ឋអូហៃយ៉ូ ឆ្នាំ១៩៦៧)៖ "អានុភាពនៃការសម្រេចថា សាលក្រមមួយត្រូវទុកជាមោឃៈ ត្រូវបានបង្កើតឡើងយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ ហាក់ដូចជានីតិវិធីនេះមិនធ្លាប់បានកើតឡើងទេ ពោលគឺថា៖ សាលក្រមត្រូវទុកជាមោឃៈ ហើយភាគីស្ថិតក្នុងជំហរដូចនៅមុនពេលមានសាលក្រមនោះ (លុបចោលការដកស្រង់ខាងក្នុង)។ ភាពនៅទំនេរនៃការផ្តន្ទាទោសលើកមុនពីបទគាស់ទម្លុះទម្លាយ នៅក្នុងរឿងក្តីនេះគឺជាផ្នែកមួយនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌជាធម្មតា ហើយនៅពេលដែលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌជាធម្មតានេះត្រូវបានប្រកាសទុកជាមោឃៈ ភាពទំនេរនៃការផ្តន្ទាទោសពីបទគាស់ទម្លុះទម្លាយនេះក៏ត្រូវទុកជាមោឃៈដែរ។ អ្នកប្តឹងតវ៉ាស្ថិតនៅក្នុងជំហរដូចមុនពេលមានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌជាធម្មតាដដែល ស្ថិតក្រោមការផ្តន្ទាទោសពីបទគាស់ទម្លុះទម្លាយដែលមានសុពលភាព"។ សូមមើលផងដែរ *រឿងក្តី រដ្ឋ ទល់នឹង Bezak* សំណុំរឿងលេខ 868 N.E.2d 961, 963 (រដ្ឋអូហៃយ៉ូ ឆ្នាំ២០០៧) ដកស្រង់ពី *រឿងក្តី Romito ទល់នឹង Maxwell*៖ "នៅទីនេះ Bezak មិនបានទទួលព័ត៌មានអំពីការដាក់ការត្រួតពិនិត្យការចេញផ្សាយជាក្រោយទេនៅពេលសវនាការផ្តន្ទាទោសរូបគាត់។ ហេតុនេះ ការផ្តន្ទាទោសដែលកំណត់ដោយតុលាការត្រូវទុកជាមោឃៈ។ "អានុភាពនៃការសម្រេចថា សាលក្រមមួយត្រូវទុកជាមោឃៈ ត្រូវបានបង្កើតឡើងយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ ហាក់ដូចជានីតិវិធីនេះមិនធ្លាប់បានកើតឡើងទេ ពោលគឺថា៖ សាលក្រមត្រូវទុកជាមោឃៈ ហើយភាគីស្ថិតក្នុងជំហរដូចនៅមុនពេលមានសាលក្រមនោះ""។ សូមមើលផងដែរ *រឿងក្តី Ex parte Seidel* សំណុំរឿងលេខ 39 S.W.3d 221, 225 (Tex. Crim. App. 2001)។ ការពន្យល់អំពីគោលការណ៍នេះគឺអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការតិចសាស់ដែលបានសម្រេចនៅក្នុង*រឿងក្តី Ex parte Seidel* ដែលក្នុងនោះការច្រានចោលរបស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ "ដោយមានភាពរើសអើង" ត្រូវបានចាត់ទុកថា "ហួសពីភាពខុសគ្នាពីការប្រព្រឹត្តធម្មតា គឺថា សកម្មភាពនោះស្ថិតនៅក្រៅបរិវេណនៃវិធាន ឬនីតិវិធីនានាដែលមានស្រាប់ នាពេលនោះ"។ *រឿងក្តី Ex parte Seidel* សំណុំរឿងលេខ 39 S.W.3d 221, 225 (Tex.

Crim. App. 2001)។ តុលាការបានសម្រេចថា សាលក្រមដែលទុកជាមោឃៈ គឺជាមោឃភាពតាំងពីពេលចាប់ផ្តើម ហើយគ្មានអានុភាពជាសាលក្រមមានសុពលភាពទេ។ សាលក្រមបែបនេះពុំទទួលបានការគោរពតាមទេ ដោយសារវាគ្មានអានុភាព ធ្វើឲ្យទន់ខ្សោយ ឬបង្កើតសិទ្ធិតាមច្បាប់ទេ។ តុលាការបានសន្និដ្ឋានថា "ទង្វើរបស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះហួសពីការរំលោភបំពានទៅលើនីតិវិធីច្បាប់ទៅទៀត" ហើយថា "ទង្វើរបស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ទេ ហើយត្រូវទុកជាមោឃៈ"។ *រឿងក្តី Ex parte Seidel* សំណុំរឿងលេខ 39 S.W.3d 221, 225 (Tex. Crim. App. 2001) ដកស្រង់ពី *រឿងក្តី Ex parte Spaulding* សំណុំរឿងលេខ 687 S.W.2d 741, 745 (Teague, J., concurring)។ នៅក្នុង *រឿងក្តី រដ្ឋ ទល់នឹង* Simpkins តុលាការកំពូលនៅរដ្ឋអូហៃយ៉ូបានបែងចែកដាច់ពីគ្នារវាងទង្វើរបស់តុលាការ *ដែលអាចទុកជាមោឃៈបាន* និងទង្វើរបស់តុលាការដែលខុសច្បាប់ទាំងស្រុង ដែលចាំបាច់*ត្រូវទុកជាមោឃៈ*៖ នៅក្នុងកាលៈទេសៈនានាដែលចៅក្រមមិនពិចារណាទៅលើការបញ្ញាពិតប្រាកដរបស់ច្បាប់ ដូចជានៅពេលចៅក្រមដាក់ទណ្ឌកម្មដែលពុំមែនជាឆន្ទានុសិទ្ធិ ដែលតម្រូវដោយច្បាប់ផ្តន្ទាទោស ចៅក្រមនោះប្រព្រឹត្តដោយគ្មានសិទ្ធិអំណាច។ ទង្វើទាំងនេះមិនត្រឹមតែជាកំហុសឆ្គងដែលធ្វើឲ្យការផ្តន្ទាទោសនោះអាចត្រូវទុកជាមោឃៈប៉ុណ្ណោះទេ តែត្រូវទុកជាមោឃៈតែម្តង។ ប្រសិនបើចៅក្រមធ្វើការផ្តន្ទាទោសដែលច្បាប់មិនអនុញ្ញាត ការផ្តន្ទាទោសនោះគឺខុសច្បាប់។ "ប្រសិនបើអំពើណាមួយខុសច្បាប់ វាមិនត្រឹមតែជាកំហុសឆ្គង ឬអាចទុកជាមោឃៈបានប៉ុណ្ណោះទេ តែវាមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតទាំងស្រុង និងត្រូវទុកជាមោឃៈតែម្តង"។ *រឿងក្តី រដ្ឋ ទល់នឹង* Simpkins សំណុំរឿងលេខ 884 N.E. 2d 568, 575 (រដ្ឋអូហៃយ៉ូ ឆ្នាំ២០០៨) (លុបចោលការដកស្រង់ខាងក្នុង)។ នាពេលថ្មីៗនេះ តុលាការកំពូលរបស់ចក្រភពអង់គ្លេសបានតម្កល់គោលការណ៍ដូចគ្នានេះដែរនៅក្នុង *រឿងក្តី R ទល់នឹង Miller* នៅក្នុងបរិបទនៃដំបូន្មានខុសច្បាប់ដែលនាយករដ្ឋមន្ត្រីបានថ្វាយជូនព្រះមហាក្សត្រថា សភាគួរបញ្ចប់សម័យប្រជុំ៖ នេះមានន័យថា ជាដំបូន្មានដែលខុសច្បាប់ និងគ្មានអានុភាពទេ [...] វានាំឲ្យមានបទបញ្ជាពីក្រុមប្រឹក្សា ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសារដំបូន្មានខុសច្បាប់ ហេតុនេះវាក៏ខុសច្បាប់ ត្រូវទុកជាមោឃៈ និងគ្មានអានុភាពដែរ ហើយគួរតែត្រូវបានបដិសេធចោល។ ប្រការនេះនាំឲ្យមានការបញ្ចប់ប្រជុំសភាជាក់ស្តែង ដែលសមាជិកសភាជាន់ទាបបានដើរចេញពីសភាដោយមានក្រដាសទទេនៅក្នុងដៃ។ ទង្វើនេះក៏ខុសច្បាប់ដែរ ដែលត្រូវទុកជាមោឃៈ និងគ្មានអានុភាពទេ។ *រឿងក្តី R (ទៅលើពាក្យសុំរបស់ Miller) (ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍) ទល់នឹង នាយករដ្ឋមន្ត្រី (ចុងចម្លើយ) Cherry និងអ្នកផ្សេងទៀត (ចុងចម្លើយ) ទល់នឹង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ស្កុតឡែន (ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍) (ប្រទេសស្កុតឡែន)* [ឆ្នាំ២០០៩] សំណុំរឿងលេខ UKSC 41 កថាខណ្ឌ ៦៩។ សូមមើលផងដែរ *រឿងក្តី R (ទៅលើពាក្យសុំរបស់ UNISON) (ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍) ទល់នឹង Lord Chancellor (ចុងចម្លើយ)* [ឆ្នាំ២០១៧] សំណុំរឿងលេខ UKSC 51 កថាខណ្ឌ ១១៩៖ "បទបញ្ជាស្តីពីប្រាក់ប្រដាប់ក្តីគឺរឿងខុសច្បាប់ ទាំងនៅក្រោមច្បាប់ជាតិ និងច្បាប់របស់សហភាពអឺរ៉ុប ដោយសារវាមានអានុភាពក្នុងការរារាំងដល់ការទទួលបានយុត្តិធម៌។ ដោយសារវាមានអានុភាពដោយពេលបង្កើតឡើងភ្លាម ហេតុនេះវាខុសច្បាប់តាំងពីដំបូង ហើយត្រូវតែបដិសេធចោល"។ យុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិបានទទួលស្គាល់ថា ដីកា ឬអំពើដែលខុសច្បាប់ ពោលគឺ ដីកា ឬអំពើនានាដែលផ្ទុយពីច្បាប់ និងនីតិវិធីជាធរមាន ត្រូវតែទុកជាមោឃៈ និងគ្មានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ទេ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTR បានធ្វើការសន្និដ្ឋាននៅក្នុង *រឿងក្តី Ntuyahaga* ថា ឯកសារ "ក្រមសីលធម៌មានសុវត្ថិភាព" របស់មន្ត្រីរដ្ឋបាលដែលបានផ្ញើជូនចុងចោទក្រោយពេលគាត់ត្រូវបានដោះលែង "ត្រូវទុកជាមោឃៈ" ដោយសារ "បទប្បញ្ញត្តិនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាសន្តិសុខ ទាំងបទប្បញ្ញត្តិនៅក្នុងលក្ខន្តិកៈ ទាំងបទប្បញ្ញត្តិនៅក្នុងវិធាននៃនីតិវិធី និងភស្តុតាង ទាំងសេចក្តីណែនាំនានាដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនបានផ្តល់អំណាចដល់មន្ត្រីរដ្ឋបាលឲ្យចេញឯកសារមានចំណងជើងថា "ក្រមសីលធម៌មានសុវត្ថិភាព" ទេ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបាន "ដឹងពីភាពចាំបាច់របស់សាលាក្តីក្នុងការធានា

19. សម្រាប់សំអាងហេតុខាងលើ ផលវិបាកនៃការសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទ របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ដែលថាការចេញដីកាដំណោះស្រាយពីរគឺខុសច្បាប់ គឺថាដីកាដំណោះស្រាយទាំងពីរមោឃៈ។ ការសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ គឺបិទផ្លូវតវ៉ា។ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ ដែលមិនគិតពិចារណាជាប្រព័ន្ធ លើការមិនមានដីកាដំណោះស្រាយដែលស្របច្បាប់ណាមួយ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ គឺទុកជាឥតបានការ នៅក្នុងន័យថាបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗនេះ "មិនមានសារសំខាន់ជាក់ស្តែងឡើយ"[48]។

ដល់ការគោរព និងអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវទៅតាមច្បាប់"។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTR *រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Ntuyahaga* (សំណុំរឿងលេខ ICTR-98-40-T) "សេចក្តីប្រកាសស្តីពីចំណុចនៃច្បាប់" ចុះថ្ងៃទី២២ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩ កថាខណ្ឌ ១, ៤ និង ១៧។ មន្ត្រីរដ្ឋបាលបានចេញឯកសារមួយមានចំណងជើងថា "ក្រមសីលធម៌មានសុវត្ថិភាព" ដោយស្នើសុំឱ្យរដ្ឋជាសមាជិក អ.ស.ប អង្គការអន្តរជាតិ និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតឱ្យធ្វើការសហការចាំបាច់ជាមួយចុងចោទ ដើម្បីឱ្យគាត់អាច "ធ្វើដំណើរដោយសេរី ឬឆ្លងកាត់ ដោយគ្មានការរារាំង ទៅកាន់ប្រទេសដែលជាគោលដៅចុងក្រោយរបស់គាត់"។ មេធាវីការពារក្តីខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការស្នើសុំនូវសំណើដើមនៃសេចក្តីសម្រេចនេះ តែបច្ចុប្បន្ននេះវាកំពុងស្ថិតក្រោមការពិនិត្យតាមផ្លូវច្បាប់ដោយតុលាការ ICTR (MICT) ដើម្បីកំណត់អំពីចំណាត់ប្រភេទតាមផ្លូវច្បាប់របស់វា ហើយមិនអាចរកបានជាសាធារណៈទេ។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ ICTY បានធ្វើការសន្និដ្ឋាននៅក្នុង*រឿងក្តី Kupreškić និងអ្នកផ្សេងទៀត* ថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដើម្បីយកសក្ខីកម្មក្រៅតុលាការពីសាក្សីរបស់មេធាវីការពារក្តីត្រូវ "ទុកជាមោឃៈ" ដោយសារមិនបានបំពេញទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវរបស់លក្ខន្តិកៈនៃតុលាការ ICTY និង វិធាននៃនីតិវិធី និងភស្តុតាង។ ចៅក្រមប្រធានអង្គជំនុំជម្រះនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានជូនដំណឹងដល់ភាគីថា ចៅក្រមមួយរូបនៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានជំងឺ ហើយទំនងជាមិនអាចចូលរួមសវនាការពេញមួយសប្តាហ៍។ បន្ទាប់មក គាត់បានចេញសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់ថា វិធាន ៧១ នៃវិធាននៃនីតិវិធី និងភស្តុតាងរបស់តុលាការ ICTY អាចយកមកអនុវត្តតាម ហើយការស្តាប់សក្ខីកម្មក្រៅតុលាការពីសាក្សីរបស់មេធាវីការពារក្តីត្រូវបានធ្វើឡើងដោយចៅក្រមតែពីររូបមានវត្តមាន ដែលដើរតួនាទីជាមន្ត្រីដឹកនាំការជំនុំជម្រះ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមួយដោយបញ្ជាក់ទៅលើសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់ នៅថ្ងៃបន្ទាប់។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានធ្វើការសន្និដ្ឋានថា "លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៅក្នុងវិធាន ៧១ គឺថា ដីកាបង្គាប់ឱ្យស្តាប់សក្ខីកម្មក្រៅតុលាការត្រូវធ្វើឡើងដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងតែមួយគត់ មិនត្រូវបានបំពេញទេ" ដោយសារមាត្រា ១២ នៃលក្ខន្តិកៈនៃតុលាការ ICTY ចែងថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវមានចៅក្រម*បីរូប*។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិចារណាឃើញថា ការបញ្ជាក់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទៅលើសេចក្តីសម្រេចផ្ទាល់មាត់ "មិនអាចជួសជុលនូវភាពខុសច្បាប់ជាក់ស្តែងនេះបានទេ"។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ ICTY *រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Kupreškić និងអ្នកផ្សេងទៀត* (សំណុំរឿងលេខ IT-95-16-AR73.3) "សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ Dragan Papić ប្រឆាំងនឹងការសម្រេចបន្តនីតិវិធីតាមរយៈសក្ខីកម្មក្រៅតុលាការ" ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៩ កថាខណ្ឌ ៤, ៦-៧, ១៤។

[48] Garner, B., [Ed.] *វចនានុក្រម Black's Law Dictionary* កំណែសម្រួលលើកទី ៩ ទំព័រ ១០៩៩។ ចៅក្រមនៅ អ.វ.ត.ក បានទទួលស្គាល់ស្ថានភាពដែលសេចក្តីសម្រេច ឬការដាក់ឯកសារត្រូវចាត់ទុកជា "អសារបង់" ដោយសារលែងមានបញ្ហាចំពោះ

មុខសម្រាប់តុលាការសម្រេចទៀតទេ។ សូមមើល *សាលដីកាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចលើសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ទាក់ទងអំពើហិង្សាផ្លូវភេទ នៅគុកលេខ៨ និងនៅក្នុងស្រុកបាកាន* ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ D365/3/1/5 កថាខណ្ឌ ៣០ ដល់ ៣២។ សូមមើលផងដែរ *សេចក្ដីជូនដំណឹងពីសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិទៅភាគីនានាស្ដីពីការចេញសាឡើងវិញនូវដីកាសម្រេចដែលចៅក្រម Harmon បានសម្រេចនៅថ្ងៃទី៣១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៥ ឬបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនេះ* ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៥ ឯកសារ D262 កថាខណ្ឌ ២ ដល់ ៤។ ស.ច.ស.អ Bohlander បានសន្និដ្ឋានថា សេចក្ដីសម្រេចដែលបានចេញដោយ ស.ច.ស.អ Harmon ក្រោយពេលមុខតំណែងរបស់គាត់បានបញ្ចប់ដោយគ្មានអានុភាពតាមផ្លូវច្បាប់ ដោយសារចៅក្រម Harmon បំពេញកិច្ចក្នុងសមាសភាពជាអំណាចតុលាការ នៅពេលចេញសេចក្ដីសម្រេចទាំងនោះ។ ស.ច.ស.អ Bohlander បានជូនដំណឹងដល់ភាគីថា "ដីកាសម្រេចណាដែលអាចត្រូវប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ នឹងក្លាយជាដីកាសម្រេចលែងមានសុពលភាព" នៅពេលគាត់ចេញសាឡើងវិញនូវដីកាសម្រេចថ្មី។ សំណុំរឿង ០០៣ *សាលដីកាលើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់ មាស មុត ប្រឆាំងនឹងការជូនដំណឹងរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត Harmon អំពីបទចោទប្រកាន់ប្រឆាំង មាស មុត* ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ D128.1/1/11 កថាខណ្ឌ ៦ ដល់ ៨។ ស.ច.ស.អ Bohlander បានលុបចោលបទចោទនានានៅក្នុងដីកាសម្រេចដាក់ឲ្យស្ថិតក្រោមការពិនិត្យដោយកំបាំងមុខ របស់ ស.ច.ស.អ Harmon និងបានជូនដំណឹងដល់ មាស មុត ថា "ការចោទប្រកាន់ដែលមានសេចក្ដីសម្រេចនេះ លែងមានសុពលភាព"។ នៅពេល មាស មុត ដាក់បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ថ្មីប្រឆាំងនឹងបទចោទរបស់ ស.ច.ស.អ Bohlander អ.ប.ជ បានធ្វើការសន្និដ្ឋានថា ហេតុនេះ បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍របស់គាត់ប្រឆាំងនឹងបទចោទរបស់ ស.ច.ស.អ Harmon "លែងមានសុពលភាពហើយ ហើយគួរត្រូវបានបដិសេធចោល ដោយមិនចាំបាច់ពិចារណាសម្រេចទៅលើភាពអាចទទួលយកបាន ឬអង្គសេចក្ដីនៃបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះឡើយ"។ *ដីកាសម្រេចបន្ថែមលើសំណើបន្ទាន់សុំធ្វើការពិចម្ងាយ* ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦ ឯកសារ D321/4 កថាខណ្ឌ ២ និង ៥ ដល់ ៧។ ស.ច.ស.អ បានប្រកាសជាមោឃៈនូវ *សំណើបន្ទាន់សុំធ្វើការពិចម្ងាយ* របស់ អោ អាន ដោយសារមានសំណើសុំលក្ខខណ្ឌការងារថ្មីរបស់អង្គភាពគាំពារការការពារក្ដីសម្រាប់អ្នកប្រឹក្សាច្បាប់។ សំណុំរឿង ០០៤/០១ *ដីកាសម្រេចលើសំណើបន្ទាន់របស់អ្នកស្រី អ៊ឹម ចែម ស្នើសុំឲ្យបញ្ជូនសំណើសុំមោឃភាពដីកាកោះហៅអ្នកស្រី និងសហមេធាវីការពារក្ដីគាត់ ទៅអង្គបុរេជំនុំជម្រះ* ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ឯកសារ D207/1 កថាខណ្ឌ ៣៥ និង ៣៨។ ស.ច.ស.អ បានប្រកាសទុកជាមោឃៈនូវសំណើរបស់ អ៊ឹម ចែម សុំផ្អាកការកោះហៅជនសង្ស័យ និងសហមេធាវី ដោយសារគាត់មិនបានបង្ហាញខ្លួននៅឯការបង្ហាញខ្លួនជាលើកដំបូងរបស់គាត់ដែលបានគ្រោងទុក ការជូនដំណឹងពីសហមេធាវីរបស់គាត់ថា គាត់នឹងមិនបង្ហាញដោយស្ម័គ្រចិត្តនៅ អ.វ.ត.ក ទេ និងការបដិសេធរបស់ អ.ប.ជ ទៅនឹងសំណើសុំរបស់ផ្អាករបស់គាត់។ សំណុំរឿង ០០៤/០២ *ដីកាសម្រេចលើសំណើរបស់ អោ អាន សុំការបញ្ជាក់បំភ្លឺ* ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៧ ឯកសារ D369 កថាខណ្ឌ ១១, ២០, ៣៨ និង ៣៩។ ស.ច.ស.អ បានប្រកាសជាមោឃៈនូវសំណើរបស់ អោ អាន សុំការបញ្ជាក់បំភ្លឺថាតើសហព្រះរាជអាជ្ញានឹងដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរដាច់ពីគ្នា ឬយ៉ាងណា និងអានុភាពដែលករណីខ្វែងយោបល់រវាងសហព្រះរាជអាជ្ញាអាចមានទៅលើពេលវេលានៃការដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរ ដោយសារថា សហព្រះរាជអាជ្ញាទាំងពីររូបបានដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់ខ្លួនរួចមកហើយ។ ក្រៅពីនេះ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិបានប្រកាសថា ការដាក់ឯកសារ និងសេចក្ដីសម្រេច "ជាមោឃៈ" នៅពេលលែងមានវិវាទដើម្បីឲ្យតុលាការសម្រេចតទៅទៀត។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ MICT *រឿងក្ដី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Karadžić* (សំណុំរឿងលេខ MICT-13-55-A) "ដីកាបង្គាប់លើសំណើសុំប្ដឹងជំទាស់ចិត្តចៅក្រម Theodor Meron" ចុះថ្ងៃទី០២ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨ ទំព័រ ២។ ចៅក្រម Meron បានសម្រេចដកខ្លួនចេញពីបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍

ខ. សារណាទីពីរដែលស្នើសុំ៖ បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ គឺមិនអាចទទួលយកបានយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែត ហើយឥតខ្លឹមសារ ដោយសារតែបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ មិនបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃសេចក្តីសម្រេចណាមួយ ដែលអាចប្តឹងសាទុក្ខបាន សម្រាប់ឲ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលធ្វើការពិចារណា

20. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានលើកឡើងដោយមិនត្រឹមត្រូវថា អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមានយុត្តាធិការលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ តាមវិធាន ១០៤(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ឬអនុលោមទៅតាមយុត្តាធិការដែលមានស្រាប់របស់ខ្លួន[49] ព្រោះអានុភាពនៃសេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានដែលចេញដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ភាពសកម្មឬអសកម្មរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ និងការណ៍ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បង្វិលត្រឡប់វិញនូវឯកសារសំណៅរឹងគឺថាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានរំលត់ជាធរមាននូវកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី[50]។

21. បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ គឺមិនអាចទទួលយកបានយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែត ដោយសារតែវាមិនមែនជា "បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ" តាមវិធាន ១០៤(៤)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ប្រឆាំង "សេចក្តីសម្រេចដែលមានអានុភាព បញ្ចប់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី"។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនបានចេញសេចក្តីសម្រេច ដែលអាចប្តឹងសាទុក្ខណាមួយ ដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល អាចប្រើប្រាស់យុត្តាធិការដែលមានស្រាប់របស់ខ្លួនបានឡើយ។ មិនមានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីណាមួយ ដែលអាចចាប់ផ្តើមឡើងបានឡើយ នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលបានរំលត់ទឡ្ហីករណ៍ពីដំបូងណាមួយដែលថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានចេញសេចក្តីសម្រេច ដែលអាចជាកម្មវត្ថុនៃការ

នៅក្នុង *រឿងក្តី* Karadžić ដែលធ្វើឲ្យសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំប្តឹងជិតចិត្តរូបគាត់ត្រូវទុកជាមោឃៈ។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ MICT *រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង* Nikolić (សំណុំរឿង (MICT-14-65-ES) "សំណៅកោសលុបជាសាធារណៈនូវសេចក្តីសម្រេចចុះថ្ងៃទី២៧ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧ ទៅលើសំណើរបស់ Ratko Mladić សុំការអនុញ្ញាតធ្វើការតបឆ្លើយតប និងសេចក្តីពិចារណាសាជាថ្មី ឬជាជម្រើសម្យ៉ាងទៀត ការបញ្ជាក់ ឬការប្តឹងជិតចិត្ត" ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ កថាខណ្ឌ ២៨ ជើងទំព័រ ៥២ ("ទាក់ទិននឹងអង្គហេតុដែលថា ខ្ញុំកំពុងយកសំណើរបស់ Mladić ការឲ្យមានសេចក្តីពិចារណាសាជាថ្មីមួយផ្នែក ខ្ញុំសូមធ្វើការច្រានចោលទុកជាមោឃៈនូវសំណើផ្សេងទៀតរបស់ Mladić ដែលសុំការបញ្ជាក់ដើម្បីប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចលើការចូលពិនិត្យមើល ឬសុំប្តឹងជិតចិត្តដល់រូបខ្ញុំ")។

[49] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ កថាខណ្ឌ ៤១។

[50] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ កថាខណ្ឌ ៤២-៤៤។ សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរបស់ អ.វ.ត.ក *សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃ អ.វ.ត.ក ស្តីពីសំណុំរឿង ០០៤/២ ពាក់ព័ន្ធនឹង អោ អាន* ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០ មានផ្សព្វផ្សាយនៅលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក ("សេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ អ.ជ.ស.ដ")។

ត្រួតពិនិត្យ លើបណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដោយសារតែដីកាដំណោះស្រាយទាំងពីរ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ គឺមោឃៈ[51]។

22. សេចក្ដីប្រកាសព័ត៌មានរបស់ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ភាពសកម្ម ឬអសកម្មរបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ និងការបង្វិលត្រឡប់វិញនូវឯកសារសំណៅរឹងរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនបង្កើតបានជាសេចក្ដីសម្រេច ដែលអាចប្ដឹងសាទុក្ខបាន ដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានរំលត់ជាធរមាននូវកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី[52]។ សេចក្ដីថ្លែងការណ៍ ដែលបានធ្វើឡើងក្នុងសេចក្ដីប្រកាសព័ត៌មានមិនផ្លូវការ មិនអាចទាញនូវយុត្តាធិការរបស់ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ថាជាសេចក្ដីសម្រេចដែលអាចប្ដឹងសាទុក្ខបានឡើយ។ ទោះជាក្នុងករណីណាក៏ដោយ សេចក្ដីប្រកាសព័ត៌មានរបស់ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា "ការចេញសេចក្ដីសម្រេចជាផ្លូវការ មិនអាចធ្វើទៅបាន"[53] ហើយសេចក្ដីប្រកាសនេះ "មិនមានអានុភាពគតិយុត្តិ" ឡើយ[54]។

23. សារណារបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ជាជម្រើសមួយផ្សេងទៀតដែលថា អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល មានយុត្តាធិការបើកសវនាការស្ដាប់ បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗគឺមានលក្ខណៈបំភ្លៃ និងជំទាស់ជាមួយខ្លួនឯង[55]។ មូលដ្ឋាននៃបណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗទាំងស្រុងគឺថា អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បាន "រំលត់ជាធរមាន" សំណុំរឿង ០០៤/០២។ ជាការមិនស៊ីសង្វាក់គ្នា ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានលើកទឡ្ហីករណ៍ថា អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល មានយុត្តាធិការផ្សេងក្រៅពីយុត្តាធិការ ដែលមានចែងក្នុងវិធាន ១០៤(៤)(ក)។

24. អាស្រ័យដោយសារភាពមិនអាចទទួលយកបានយ៉ាងច្បាស់ក្រឡែត របស់បណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល គួរប្រើប្រាស់សិទ្ធិអំណាចជាមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ក្នុងការប្រកាសថាញត្តិឥតខ្លឹមសារ[56]។ នៅក្នុងយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការ និងអង្គជំនុំជម្រះអន្តរជាតិ ញត្តិត្រូវបាន

[51] *ខាងលើ* ផ្នែក II (ក)។

[52] បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ កថាខណ្ឌ ៤២។

[53] សេចក្ដីថ្លែងការណ៍របស់ អ.ជ.ស.ដ ទំព័រ ២។

[54] សេចក្ដីថ្លែងការណ៍របស់ អ.ជ.ស.ដ ទំព័រ ២។

[55] បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ កថាខណ្ឌ ៤៦-៤៨។

[56] អ.ជ.ត.ក មានអំណាចឥស្សរចិត្តនៅពេលបណ្ដឹងសាទុក្ខមិនអាចទទួលយកបាន អនុលោមតាមវិធាន ១០៤។ មេធាវីការពារក្ដីកត់សម្គាល់ឃើញថា វិធាន ៨៧(៣) អនុញ្ញាតឲ្យអង្គជំនុំជម្រះបដិសេធសម្ភារៈភស្តុតាងដែលមានបំណងពន្យារកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឬឥតបានការ។

ប្រកាសថាឥតខ្លឹមសារ ដោយមិនចាំបាច់យោងទៅរក សិទ្ធិអំណាចជាក់លាក់ណាមួយ ក្នុងការប្រកាសបែបនេះឡើយ[57]។ នៅតុលាការ ICTR ញត្តិត្រូវបានប្រកាសថាឥតខ្លឹមសារ ដោយសារតែ "មិនមានទទ្បីករណ៍ណាមួយ ទាក់ទងជាមួយលក្ខខណ្ឌតម្រូវ ដែលមានចែងក្នុងវិធាន ១០៨ នៃវិធាននីតិវិធីនិងភស្តុតាង [ពាក់ព័ន្ធ "សេចក្តីជូនដំណឹង ស្តីពីបណ្តឹងសាទុក្ខ"] និងយុត្តិសាស្ត្ររបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល"[58]។ បន្ថែមលើនេះមាត្រា ២៥ នៃក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ សម្រាប់មេធាវីនៅតុលាការ ICTY បានចែងថា មេធាវីមិនត្រូវបង្កើត ឬការពារកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឬបណ្តឹងណាមួយឡើយ លើកលែងតែមានមូលដ្ឋានដើម្បីអនុវត្តដូច្នេះ បើមិនដូច្នេះទេនឹងទៅជាឥតខ្លឹមសារ[59]។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTY ក៏បានបដិសេធផងដែរនូវញត្តិមួយ ដោយសារញត្តិនោះមានមូលដ្ឋានមិនច្បាស់លាស់ និងឥតខ្លឹមសារ ផ្អែកលើមូលដ្ឋានដែលថាញត្តិនោះមានគោលដៅ "បង្កើតចលាចល" ក្នុងរឿងក្តី[60]។

25. សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ចោទជាបញ្ហាទៅលើ ការសម្រេចជាឯកច្ឆន្ទ របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីភាពខុសច្បាប់នៃដីកាដំណោះស្រាយទាំងពីរ ហើយព្យាយាមគេចចេញពី ការបិទផ្លូវតវ៉ាចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដោយក្លែងបំភ្លៃវិធាននីតិវិធី និងព្យាយាមប្តឹងសាទុក្ខ ចំពោះ

---

[57] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTR *រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Muhimana* (សំណុំរឿងលេខ ICTR-95-1B-I) "សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំធ្វើមោឃភាពការបង្ហាញខ្លួនជាលើកដំបូង" ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២000 កថាខណ្ឌ ១៦។ វិធាន ៧៣(ឃ) នៃវិធាននៃនីតិវិធីនិងភស្តុតាងនៃតុលាការ ICTY និងវិធាន ៧៣(ច) នៃវិធាននៃនីតិវិធីនិងភស្តុតាងនៃតុលាការចែងអំពីសំណើដែលឥតបានការ។

[58] អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ ICTR *រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Karemera និង Ngirumpatse* (សំណុំរឿងលេខ ICTR-98-44-AR73.19) "សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ Matthieu Ngirumpatse ប្រឆាំងនឹងទណ្ឌកម្មដែលដាក់ទៅលើមេធាវីការពារក្តី ដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងចុះថ្ងៃទី០១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១០" ចុះថ្ងៃទី២១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១១ កថាខណ្ឌ ១៨។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ ICTR *រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Nahimana និង អ្នកផ្សេងទៀត* (សំណុំរឿងលេខ ICTR-99-52-A) "សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ Jean-Bosco Barayagwiza សុំការអនុញ្ញាតដាក់មូលដ្ឋានបន្ថែមនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ការកែសម្រួលសេចក្តីជូនដំណឹងពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងការកែតម្រូវសារណារបស់ម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់គាត់" ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៦ កថាខណ្ឌ ១៩។

[59] ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់មេធាវីដែលបំពេញការងារនៅចំពោះមុខសាលាក្តីអន្តរជាតិ IT/125 វិសោធនកម្មលើកទី ៣ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩ កថាខណ្ឌ ២៥។

[60] អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃតុលាការ ICTY *រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Brđanin និង Talić* (សំណុំរឿងលេខ IT-99-36-T) "សេចក្តីសម្រេចលើ "សំណើសុំការបញ្ជាក់ចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចបំបែកការជំនុំជម្រះ" និងលើ "សំណើសុំពន្យារពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ដាក់សារណា ដើម្បីគាំទ្រដល់សំណើសុំការបញ្ជាក់ចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍"" ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០២ កថាខណ្ឌ ១០-១៣។

សេចក្តីសម្រេចដែលមិនមានអត្ថិភាព របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ទៅអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ហាក់ដូចជាព្យាយាមជាបន្តបន្ទាប់ ជាច្រើនលើកច្រើនសារហួសហេតុ ដើម្បីទាញអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង[61] និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ បើទោះបីជាដីកាដំណោះស្រាយគឺមោឃៈទៅហើយក្តី។ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ បានបង្កើតការអនុវត្តមួយ ក្នុងការដាក់ញត្តិដែលមិនអាចទទួលយកបានយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២។ ទោះបីជាបណ្តឹងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃសំណើសុំបច្ចុប្បន្នក្តី តែមេធាវីការពារក្តីសូមលើកឡើងថា អានុភាពរួមគ្នានៃការព្យាយាមជាប្រព័ន្ធរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ក្នុងការប្តឹងសំណុំរឿង ០០៤/០២ គឺបានប្រើប្រាស់ពេលវេលា និងធនធានរបស់ អ.វ.ត.ក ក្នុងលក្ខណៈមួយដែល មិនមានសមាមាត្រទាល់តែសោះ។ អានុភាពរួមគ្នានៃវិធីសាស្ត្ររបស់ សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ សម្រាប់បណ្តឹងសំណុំរឿង ០០៤/០២ គឺធ្វើឲ្យបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗមានលក្ខណៈឥតខ្លឹមសារ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

26. អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល នឹងទទួលបានប្រយោជន៍ ពីការទទួលសារណាទាំងពីរ ដែលបានស្នើសុំខាងលើ។ ការអនុញ្ញាតឲ្យមានកិច្ចអន្តរាគមន៍ នឹងមិនបណ្តាលឲ្យមានព្យសនកម្ម ចំពោះភាគីដទៃទៀតឡើយ ហើយក៏មិនបណ្តាលឲ្យមានការពន្យារពេលមិនសមហេតុផលដែរ។ ផ្ទុយទៅវិញ ការពិចារណាដោយសមស្រប ទៅលើទឡ្ហីករណ៍របស់ភាគីទាំងអស់ ដែលមានផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់ ក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ នឹងធានាថាអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល អាចចេញសេចក្តីសម្រេចដោយមានសំអាងហេតុ គាំទ្រដល់ការមិនមានយុត្តាធិការរបស់ខ្លួន ទៅលើសំណុំរឿង ០០៤/០២ ដែលដូច្នេះហើយគឺអាចជៀសផុត ពីការប្រើប្រាស់ដោយខ្ជះខ្ជាយ នូវធនធានមានកម្រិតរបស់ អ.វ.ត.ក ក្នុងការបើកសវនាការស្តាប់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ និងដំណើរការកិច្ចនីតិវិធីជាន់គ្នាដែលមិនមានភាពចាំបាច់ ក្នុងសំណុំរឿង០០៤[62]។

---

[61] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ភ្លាមៗ កថាខណ្ឌ ៧, ៩, ១៩, ២២។ មេធាវីការពារក្តីអាចមិនបានទទួលព័ត៌មានអំពីសំណើទាំងអស់ដែលធ្វើឲ្យ អ.ជ.ស.ជ មានភាពមមាញឹកនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២។

[62] អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ ICTR *រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Karemera និងអ្នកផ្សេងទៀត* (សំណុំរឿងលេខ ICTR-98-44-AR73)"សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បន្ទាន់បង្ខំរបស់រដ្ឋអាជ្ញាប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះ

០០៤/២/០៧-០៩-២០០៩-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ/អ.ជ.ត.ក

ខ.ទ.ស្រ័យ

អាស្រ័យហេតុនេះ យោងតាមសំអាងហេតុទាំងអស់ដែលបានលើកឡើងខាងលើ មេធាវីការពារក្តីសូមស្នើដោយគោរពថា ដើម្បីប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ សូមអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល៖

(១) **សម្រេច**ថាសំណើសុំនេះអាចទទួលយកបាន

(២) **អនុញ្ញាត**តាមសំណើនេះ

(៣)**អនុញ្ញាត**ឲ្យមេធាវីការពារក្តី ដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ដែលមិនលើសពី ២០ទំព័រ ជាភាសាអង់គ្លេស ហើយកម្រិតត្រឹមតែសារណាស្នើឡើង ដូចបានបង្ហាញក្នុងសំណើសុំនេះ

(៤) **អនុញ្ញាត**ឲ្យមេធាវីការពារក្តីដាក់សារណានេះក្នុងរយៈពេលប្រាំថ្ងៃ បន្ទាប់ពីបានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹង ស្តីពីសេចក្តីសម្រេចលើសំណើនេះ និង

(៥) **អនុញ្ញាត**ឲ្យមេធាវីការពារក្តីដាក់សារណាជាភាសាអង់គ្លេស ដោយឯកសារបកប្រែជាភាសាខ្មែរ នឹងដាក់ជូនតាមក្រោយ។

សូមអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមេត្តាទទួលយកសំណើនេះដោយក្តីគោរព។

_______________ _______________

ស៊ូ មូស្សេន្នី Suzana TOMANOVIĆ

សហមេធាវីការពារក្តីរបស់លោក យឹម ទិត្យ

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី ០៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០

សាលាដំបូង III ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៣ ដែលបដិសេធមិនអនុញ្ញាតឲ្យដាក់ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដែលបានកែប្រែ" ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៣ កថាខណ្ឌ ១៨។